Univerzita Karlova v Praze | Charles University in Prague
Fakulta humanitních studií | School of Humanities

Katedra genderových studií | Department of Gender Studies

Posudek vedoucí práce na magisterskou diplomovou práci

Bc. Miroslava Špěšného

Obsahová analýza časopisu Mobility z genderové perspektivy

Předkládaná diplomová práce Miroslava Špěšného patří podle mého názoru celkově do kategorie průměrných, místy až slabých prací. V práci je evidentní snaha a poctivost, nicméně z celkového zpracování i detailů je zároveň zřejmé, že diplomant pracoval na hranici svých koncepčních a analytických možností, jež jsem jako vedoucí práce bohužel nemohla nijak zásadně posunout (dokladem těchto limitů je dost úzký a strohý fokus práce na základní „reprezentace mužů a žen v časopise Mobility“, str. 7, která je sice zcela v pořádku, ale nijak zajímavě či produktivně neproblematizuje genderové vztahy a struktury). Na začátek je důležité říci, že práce prošla výrazným posunem od svých prvních draftů k finálnímu výsledku a v tomto kontextu vlastně musím být určitým způsobem s předloženou prací spokojená, neboť musím uznat, že diplomant během výzkumu a psaní práce urazil poměrně dlouhou a úspěšnou cestu od velmi jednoduchého a hlavně dost esencialisticky pojatého prvního draftu po draft poslední, který byl již zarámován konstruktivistickým paradigmatem, opíral se o široce načtenou odbornou literaturu, metodologicky byl celkem přesvědčivý a analyticky nadějný. Tento poslední draft jsem diplomantovi dlouze a detailně okomentovala jako velmi solidní základ k částečnému přepracování a propracování, nutno také ovšem podoktnout, že finální verzi práce jsem již měla možnost vidět až v odevzdané podobě.

Teoreticko-koncepční část je zpracovaná poměrně jednoduše, ale myslím, že v zásadě funkčně. Diplomant zde představuje hlavní koncepty, které budou pro jeho práci nosné (Goffman, Sztompka, Indruchová a Mulvey) a kontextuálně je rámuje do diskurzu médií. Strukturálně je teoretická část méně přesvědčivá, a to jak řazením jednotlivých kapitol, tak „pohřbením“ představení genderu jako analytické kategorie do pasáží o médiích (str. 16-23). I když tato diskuse vlastně není vůbec špatná a dokládá, že diplomant má načtenou relevantní literaturu a dokáže jí jak představit, tak s ní kriticky polemizovat, je podle mého názoru velká škoda, že gender (potažmo diskuse feministických teorií a přístupů obecně) nemá vlastní kapitolu. Myslím, že by nebylo vůbec od věci genderovou perspektivou práci naopak přímo začít (a až pak se věnovat médiím a diskurzu) a ukázat tak, proč je natolik nosná právě pro analýzu mediálních sdělení a obrazů.

Metodologicky je práce na velmi dobré úrovni a diplomant dokládá, že řemeslně kombinaci kvantitativních a kvalitativních metod dobře ovládá. Je nicméně škoda, že je diplomant tak stručný při představování obou metod. Tím, že diplomant pracoval se 100% souborem titulních stran časopisu Mobility, který vycházel v letech 1999-2011, odpadá mu

vysvětlování selekce výzkumného vzorku a stačí vysvětlit, že jeho soubor byl tvořen všemi 156 obálkami, které kdy vyšly (z nich potom diplomant analyzuje 62, na kterých se kromě mobilního telefonu objevují další postavy, předměty či „elementy“ (str. 38). Je nicméně dost překvapivé, že se do sekce metodologie nevešla absolutně žádná diskuse o autorově pozicionalitě a lokaci, která by obecně práci velmi prospěla.

Analytickou část považuji za nejsilnější část práce, neboť i přes veškeré nedostatky se v ní objevuje inspirativní interpretace vizuálního materiálu. Kvantitativní analýza je pečlivá a přesvědčivá a názorně ukazuje genderovou jednostrannost a slepotu v zobrazování žen a mužů v kontextu techniky na přelomu tisíciletí. Tyto výsledky nejsou až tak překvapivé, ale nepochybně podporují diplomantovy vstupní hypotézy. Strukturálně je podle mě velká škoda a empirické části škodí, že analytické kategorie, které diplomant (veden mými komentáři) našel v rámci kvalitativní analýzy obálek, nejsou představeny již v obsahu práce. Přiznám, že tato strukturální absence je pro mě zcela nepochopitelná, diplomant si musel být vědom toho, že v obsahu nejen, že nestačí mít jednu obecnou kolonku „kvalitativní analýza“ (35 stran dlouhá), ale že tím práci upírá jeden z jejích stěžejních a nejsilnějších momentů. Navzdory této absenci je ale nutno ocenit, že samotná kvalitativní analýza je zpracovaná kvalitně a na magisterské úrovni adekvátně. Nalezené a použité analytické kategorie „fragmentace těla“ (47-54), „nahota a erotika“ (54-58), „heteronormativita“ (58-62), „konstrukce exotiky“ (62-66) a „ageismus“ (66-72) dokládají diplomantovu schopnost analytické práce, zpracované jsou vyváženým způsobem a celkově působí řemeslně dobrým dojmem. Jen zopakuji, že je obrovská škoda, že je diplomant nevčlenil i do obsahu své práce.

Formálně je práce na zcela adekvátní úrovni, je napsaná kultivovaně, bez překlepů a zjevných citačních i gramatických chyb, na práci oceňuji především pečlivě zakomponovaný vizuální materiál. **Celkově práci doporučuji k obhajobě** a navrhuji hodnocení **dobře**.

24. září 2016 doc. Věra Sokolová, Ph.D., vedoucí práce